

Biserica și Școala

Revista bisericească școlastică, literară și economică.

Apare odată în săptămână: **DUMINECA.**

PREȚUL ABONAMENTULUI.

Pentru Austro-Ungaria:
un an 10 cor. — pe 1/2 an 5 cor.
Pentru România și străinătate:
un an 14 fr. : pe jumătate an 7 fr.

PREȚUL INSERTIUNILOR :

Pentru publicațiunile de trei ori ce conțin
cam 150 cuvinte 6 cor.; până la 200 cuvinte
8 cor.; și mai sus 10 cor. v. a.

Correspondențele să se adreseze Redacțiunii

„BISERICA și ȘCOALA“

Ear banii de prenumerațiune la
TIPOGRAFIA DIECESANA în ARAD.

Catedrala mitropolitană.

Sibiul, acest pacinic centru al săsimei din țara noastră, a ajuns, cu ajutorul lui Dumnezeu, să fie în prezent recent punctul central de manifestare a vieții noastre naționale-bisericești. După frumoasele serbări de inaugurare a Muzeului Național Român și înălțarea validă a intelectualismului nostru românesc, prin adunările din vară a Asociațiunii și Fondului de teatru. — avurăm privilegiu de a vedea cum se desfășură sublimul act al sfințirii catedralei mitropolitane noastre ortodoxe române; văzură ochii noștri truparea unui gând mare a și mai marelui Șaguna, în silințele, munca și devotamentul pentru biserică a veneratului arhieru I. P. Sa mitropolitul nostru Ioan Căndea.

Nu există suflet românesc, care să nu se încălzească, în fața acestui măreț act, care este o dovadă vrednică a poporului nostru, de devotament pentru conducerea bisericii noastre și de mulțumirea sufletească a tuturor celor ce înțeleg înălțimea moment elor de înălțare, cari apropie pe om de Dumnezeu.

De aceste gânduri stăpâniți, la rândul nostru, să împlinim plăcuta datorie, de a da cetitorilor noștri succintă icoană, relativă la cele petrecute în Sibiu, ocaziunea sfințirii catedralei mitropolitane ortodoxe române.)

Despre istoricul moment al sfințirii catedralei „Telegraful Român“ — organ oficios — aduce următoarele :

În sunetul clopotelor pornește dela reședința mitropolitanească procesiunea. Întâi corul seminarial, condus de profesorul Demetrie Cunțan, apoi diaconii Demetrie Cămpian, George Tulbure și T. Scorobet, protoprezviterii slujitori, patru prezece la număr, cu ieromonahul Dr. Miron Cristea, protosințelul Dr. Eusebiu R. Roșca, dimandriții Dr. Ilarion Pușcariu, Augustin Hamzea și Vasilie Mangra, în urmă sub baldachin înalt-sfinția Sa, arhiepiscopul și mitropolitul Ioan Căndea cu P. S. Sa Episcopul Ioan I. Papp.

*) Raport despre decurgerea serbărilor arangeate din acest incident, dăm în alt loc al ziarului nostru.

Protoprezviterii slujitori erau următorii : Pavel Boldea, protopop militar, Ioan Teculescu, Vasilie Voina, Demetrie Moldovan, Galacteon Șagau, Ioan Droc, Ioan Papiu, Simeon Popescu din Bueurești, Nicolae Ivan, Matei Voilean, Dr. Ioan Stroia, Romul Furdul, Sergiu Medeanși Vasilie Damian.

Baldachinul a fost purtat de alți patru protoprezviteri : Petru Popoviciu, Nicolae Borzea, Ioan Căndea și Vasile Domșa.

În fața ușilor bisericii catedrale se oficiază acum serviciul divin prescris la sfințire de biserică, se cetesc evangheliile și se face încunjurarea bisericii de trei ori, apoi se unge catedrala pe dinafară cu sfântul mir, se stropește cu apă sfințită, și se face intrarea în lăuntru, unde se continuă ungerea cu sfântul mir, până se ajunge la altar.

Aci se face așezarea moaștelor în sfântul prestol și în urmă spălarea și îmbrăcarea prestolului, iar episcopul Ioan I. Papp ceteste ultima rugăciune, și corul seminarial intonează »Isaia dăntuește«.

Când I. P. S. Sa a pomenit la finea vorbirii pe Maiestatea Sa Impăratul și Regele nostru Francisc Iosif I., care ne-a dat concesiunea să adunăm fondul pentru zidirea catedralei, și însuși a contribuit, ca primul donator la acest fond cu 1000 galbini, corul mixt, condus de Tim. Popovici, a intonat »Mulți ani«.

Tot așa când s'a amintit ilustra familie de Mocsonyi, și iarăși de nou, când Exceleța Sa a pomenit numele P. S. Sale episcopului Ioan I. Papp, dela Arad.

Când a vorbit despre cei morți dintre contribuții la fondul catedralei, corul a intonat »În veci pomenirea lor« și după terminarea vorbirii iarăși »Mulți ani«.

Terminat fiind acum actul sfințirii, s'a început liturgia, la orele 10. Slujitorii I. P. S. Sa

arhiepiscopul și mitropolitul *Ioan Mețianu* și P. S. Sa episcopul *Ioan I. Papp*, asistați tot de cei ce au cooperat la actul sfințirii.

Răspunsurile le dă corul mixt, compus din 140 membri.

Afară, la orele 10 și un sfert, sosește miliția cu muzica în frunte: infanterie, honvezi, husari, artilerie și soldați dela tren. Muzica cântă marșuri românești.

Nu peste mult sosește generalul de divizie, locțiitorul comandantului de corp, (absent din Sibii) Excelența Sa Domnul locotenent-mareșal campestru *Laube*, care primește raportul comandantului, și apoi intră în biserică, însoțit de alți trei generali și de mai mulți ofițeri superiori ai garnizoanei.

Ceva mai înainte sosiseră și căpeteniile tuturor oficilor publice din Sibii, în frunte cu Ilustritatea Sa domnul comite suprem și comes al Sașilor *Thalman*, cum și reprezentanții celorlalte confesiuni din Sibii.

Catedrala era îndesată de lume, iar afară pe stradă asemenea lume multă.

Sub decursul liturghiei miliția a fost comandată de mai multe ori »La rugăciune«, iar la orele 12 fără un sfert liturgia fiind terminată miliția pleacă acasă, tot în sunetul muzicii.

În biserică se mai face împărțirea anaforei și stropirea cu apă sfințită, apoi I. P. S. Sa arhiepiscopul și mitropolitul *Ioan Mețianu* și P. S. Sa episcopul *Ioan I. Papp*, sunt aduși la reședința arhiepiscopescă iarăși cu procesiune, sub baldachin, în ordinea observată la plecarea din reședință și în sunetul clopotelor catedralei. Când a sosit procesiunea la reședință, erau orele 12 și un sfert.

Astfel a decurs actul sfințirii bisericii catedrale din Sibii, dată acum destinațiunei de a fi izvor de virtuți creștinești și cetățenești pe seama credincioșilor bisericii greco-ortodoxe române, cari în număr atât de frumos au azistat la actul sfințirii, de însemnătate epocală pentru istoria bisericii noastre ortodoxe și pentru istoria culturală națională a tuturor Românilor¹⁾.

La orele 2 s'a ținut banchetul în sala dela *Gesellschaftshaus*. Numărul participanților 250. Excelența Sa Arhiepiscopul și Mitropolitul *Ioan Mețianu* sosește însoțit de P. S. Sa episcopul *Ioan I. Papp*, de domnii generali, ofițerii superiori și de domnul comite suprem *Thalman*.

Înaltpreasfinția Sa mitropolitul Mețianu se ridică de pe scaun, și se scoală în picioare toți cei dela masă. Excelența Sa constată, că dacă avem noi Români ortodoxi aceea ce avem: Mitropolia noastră, autonomia noastră, și dacă acum avem patria noastră, este a se mul-

tămi Maiestății Sale gloriosului nostru împărat și rege Francisc Iosif I. Ridică deci primul pahar întru sănătatea Maiestății Sale. Puternic strigări de »Să trăiască« răsună în sală, iar muzica militară întonează imnul »Doamne ține protege«, ascultat de toți în picioare.

Nu peste mult se ridică să vorbească domnii tinsul fruntaș din Bănat, domnul Coriolan Brădicianu, deputat dietal ales în două cercuri, primul cuvânt pe care-l rostesteste: »Excelența este acoperit de o ploaie de aplauze și aclamații. După potolirea lor dl Brediceanu toastează pentru înaltpreasfințitul domn arhiepiscop și mitropolit *Ioan Mețianu*, plăzmuitorul frumoasei catedrale dovedind din nou, că e un orator care începe, cucerește și răpește inimile. Când lin domol la vorbă, de abia îl auzi, când iarăși puternic, de crezi că vrea să despice văzduhul. Efectul toastului său a fost covârșitor. A fost întrerupt de nenumărateori de sgomotoase aplauze și de aclamări.

Domnul Nicolae Ivan, asesor consistorial, toastează pentru armata Maiestății Sale și reprezentanții ei, aflători de față, în special pentru domnul general de divizie (Feldmarschall lieutenant) *Laube*.

Excelența Sa dl locotenent mareșal campestru *Laube* răspunde imediat, într'un frumos toast ținut în limba germană. Mulțumește pentru posibilitatea dată militarilor de a azista la sfârșitul sârbătoare de astăzi. Spune, că soldatul încă urmărește scopuri ideale, ca și biserică. Soldatul stă gata să se jertfească și pentru popoare, pentru toate popoarele monarhiei! Aduce elocvent înaltpreasfințitului Mitropolit Mețianu și goale paharul întru sănătatea Excelenței Sale.

Toastul e primit cu aplauze și aclamații furtunoase.

Se ridică acum Preacuvioșia Sa dl președinte sincel Dr. *Eusebiu R. Hoșca* și toastează pentru reprezentanții confesiunilor celorlalte cari au onorat cu prezența lor întrunirea aceasta.

Toastează apoi dl asesor consistorial *Miron E. Cristea* pentru P. S. Sa domnul episcop al Aradului *I. I. Papp*. A vorbit următoarele:

»Opsiște veacuri s'au împlinit acum de când strămoșii noștri — pe atunci Români — au sădit în grădina plaiurilor din aceste părți cu codrii verzi și câmpuri de mătăsoasă sădă din care s'a plămădit neamul românesc. Și nu este popor pe lume, care — deodată — odrăslirea sa ca individualitate etnică — să nu fi născut și creștin, ca și poporul nostru. aceea țaranul român, temelia și tăria noastră la întrebarea: de ce religie să ține? răspunde cu vorba plină de înțeles: »Eu mă țin de legea românească, pentru că din acelaș leagăn a răscălit atât romanismul cât și creștinismul neamului»

¹⁾ Vorbirea în biserica Maiestății Sale I. P. S. Domn Mitropolit o vom da în numărul următor.

	A fost prețiminat pe 1905	Sinodul înveștăază pe 1906
Dotarea canceliștilor	4000.—	4000.—
Simbria servitorului de cancelarie	720.—	720.—
Încălzitul și luminatul lo- calului consistorial	800.—	1000.—
Tipărituri p. Consistor	1200.—	1000.—
Recvizite de scris, mo- bile, porto	1000.—	1000.—
Contribuție și ecvivalent Taxă de canalizare, apă și asig. edific.	300.—	100.—
Diurne și vatec deputa- ților sinodali	600.—	600.—
2400.—	3000.—	
b) <i>Spese extraordinare:</i>		
Diurne și viatic deputa- ților congresuali	—.—	2400.—
Diurne și viatic la co- misiuni	400.—	400.—
Depurarea împrumutului restant din 2 fonduri Interes. acestuia pe 1905	5531.—	5808.47
279.—	—.—	
Depurarea împrum. in- terim. din fond. bis.	—.—	17000.—
Subvențiunea lui Ioan Moldovan	600.—	600.—
Subvențiunea văd. Milca Bodea	96.—	96.—
Cvota pe 1906, întru depur. împr. gimn. din Brad, la fond. bis.	400.—	400.—
Cvota împrumutului de 26000 coroane, luat pe 10 ani din fondul bise- ricesc pentru casa Nr. 2 din str. Bathányi	—.—	2166.66
Interesele acestui împru- mut pe 1906	—.—	867.75
Spese neprevăzute	800.54	800.12
În contul speselor de e- dificare a cancelariilor consistoriale	—.—	5000.—
	37928.—	66759.—
C) <i>Recapitulare.</i>		
I. La senatul bisericesc	37800.—	35800.—
II. " " școlar	30265.—	30800.—
III. " " episcopesc	37928.—	66759.—
	105993.—	133359.—
D) <i>Bilanț.</i>		
Venite	98163.—	129411.—
Spese	105993.—	133359.—
Deficitul în suma de cor.	7830.—	3948.—
se va acoperi din supraincasări în preten- siunile vechi ale fondului general și din împru- mut dela alte fonduri diecezane.		

Budgetul

Consistorului gr. or. român din Oradea-mare pe anul 1906.

Numirea obiectului:

Sinodul înveștăază pe
anul 1906.

A) Venite (acoperire).

Remanența casei din anul trecut	1258.32
Ajutor dela stat pe 1906	12000.—
Competința sidoxială	1200.—
Cvota din fondul preoțesc, retribu- țiune protopopilor	6000.—
Cvota din fondul școlar pentru ajutor	969.—
Contribuiri eparhiale	7000.—
Taxe de câte 1 cor. dela cununii	100.—
10% spese de manipulare dela fon- duri și fundațiuni	269.78
Diferiți alți bani	300.—
Suma:	29097.10

B) Spese.

I. *Senatul bisericesc.*

Salarul vicarului președinte	6000.—
Salarul asesorului referent bisericesc	2400.—
Relut de cortel refer. bisericesc	500.—
Retribuțiunea protopopilor	6000.—
Spese de călătorii în afaceri bisericești	200.—
Ajutorarea bisericilor sărace	1000.—
Suma:	16100.—

II. *Senatul școlar.*

Remunerația caticeștilor	500.—
Spese de călătorii în afaceri școlare	200.—
Pentru ajutorarea școalelor și între- girea dotațiunilor învățătoarești	969.—
Suma:	1669.—

III. *Senatul episcopesc.*

Salarul secretarului	2400.—
Adaus personal secretarului	500.—
Salarul archivarului	1600.—
Relut de cortel archivarului	400.—
Onorar fișcului	600.—
Salar pentru un scriitor ordinar	1200.—
Onorar cassarului	200.—
Onorar controlorului	200.—
Simbria servitorului	360.—
Lemne pentru cancelarie	300.—
Recvizite pentru cancelarie	150.—
Înstruirea cancelariei	150.—
Luminarea	60.—
Tipărituri pentru toate resorturile	500.—
Contribuție și ecvivalent	400.—
Conservarea edificiului consistorial	400.—
Competința sidoxială	1200.—
Competințe și diurne deputaților si- nodali	1200.—
Competințe și diurne deputaților con- gresuali	1200.—

Sinodul încuviințează pe
anul 1906

Spese de călătorie în afaceri epitropești	100—
Spese neprevăzute	200—
Prețul protocolului congresual	300—
Suma :	13620—

C) Recapitulare :

I. Spesele senatului bisericesc	16100—
II. " " școlar	1669—
III. " " epitropesc	13620—
Suma :	31389—

D) Bilanț :

Venite	29097.10
Spese	31389—
Deficitul în suma de cor.	2291.90

se va acoperi din diferite economisări.

Nr. 95. Comisiunea bugetară, prin raportorul său *Dr. George Roxin*, propune stabilirea și asignarea cheltuielilor împreună cu prezența sesiunii sinodale și anume :

I. Pentru deputații districtului Arad	1550.20
II. Pentru deputații districtului Oradea mare	873.80
In suma totală de cor.	2424—

Sinodul asemnează suma de 2424 coroane la casa consistorială în contul bugetelor consistoriale.

Nr. 96. Presidiul prezintă cererea deputatului sinodal *Dr. Ioan Suci* pentru concediu pe întreaga durată a sesiunii.

Sinodul, din motiv că aceasta cerere a intrat cu întârziere, adecă după intrarea în vigoare a §-ului 59 din Regulamentul pentru afacerile interne, — concediul nu-l acordă, ci declarând cercul de vacant, ordonează alegere nouă pentru un deputat mirean în cercul M.-Radna.

Nr. 97. Pentru verificarea protocolului luat în aceasta ultimă ședință

se designează deputații sinodali locuitori în Arad și biroul.

Nr. 98. Terminându-se agendele sesiunii sinodale din acest an, *P. S. Sa Părintele Episcop*, în calitate de președinte al sinodului, ridică glas de mulțumită lui Dumnezeu pentru rezultatele obținute și exprimându-și bucuria că vede reîntrând în toate corporațiunile noastre bisericești și între fiii săi credincioși duhul păcii și al bunei înțelegeri, mulțumește deputaților pentru zelul și interesul dezvoltat în toate afacerile bisericești, școlare și fundamentale; pentru obiectivitatea, seriozitatea și calmitatea manifestată în decursul desbaterilor; cu deosebire pentru respectarea dispozițiilor legale referitoare la manifestarea vieții noastre constituționale bisericești; și, implorând binecuvântarea lui Dumnezeu asupra lucrărilor săvâr-

șite, asupra deputaților și a întregului popor credincios, declară sesiunea ordinară a Sinodului eparchial pe anul 1906 de încheiată.

În numele deputaților sinodali, deputatul *Pavel Rotariu* accentuează pacifică conlucrare a elementelor chemate, pacea și buna înțelegere între fiii credincioși ai bisericii noastre din aceasta eparhie, precum și respectarea legilor și mersul regulat administrativ al tuturor afacerilor — toate acestea, în parte covârșitoare, le atribuie înțeleptei conduceri, neobositei activități și dragostei adevărate de părinte a *P. S. Sale Părintelui Episcop*, deci în numele tuturor deputaților exprimă călduroase și sincere mulțumiri și dorește *P. S. Sale* viață îndelungată și fericită.

Între vii aclamări la adresa *P. S. Sale* deputații se depărtează la oarele 12 și jumătate din zi.

Dr. Aurel Cioban,
notar.

Acest protocol s'a cetit și verificat în ședința subscrisei comisiuni sinodale.

Arad, la 20 Aprilie (3 Maiu) 1906.

Ioan I. Papp,
episcop-președinte.

Roman Ciorogariu,
Petru Truța,
Ioan Costa,
Dr. George Ciuhandu,

George Popovicu,
Ioan Russu Șiriani,
Gerasim Serbu,
Dr. Nicolae Oncu,

Serbările dela Sibiu.

Am plecat din Arad un grup de seminariști, pentru a fi de față la sfințirea catedralei ortodoxe române dela Sibiu. După o călătorie de o noapte pe valea Murașului și a Târnavei, Sâmbătă dimineața am ajuns în vechea cetate a Sibiului, în Sibiul de azi. La gară ne întâmpină membrii comitetului de încuviințare, care se pot curoaște din departe de pe bandele albe, ce le atarnă pe piept. De oarece e încă de dimineață, tramvaiul electric nu funcționează, și așa am mers pe jos până la „Seminarul Andreian“, unde am fost încuviințăriți. La prima vedere ne-a făcut o adâncă impresie romantica pozițiune a orașului. Strada se ridică, de oarece partea aceasta a orașului e pe o colină. Jur împrejurul orașului se întinde o cunună de munți, și cu toate că suntem în luna Mai, în partea dinspre miază-noapte bătrânii Carpați sunt brăzdați de lungi pete de omăt. În oraș zidirile vechi negrite de vânturi și ploii îți aduc aminte de îndepărtare vremi trăite și numai ici coala se ridică parcă îndrăzneț câte o vilă modernă.

Într-o astfel de împrejurime e zidită catedrala noastră. Încă din departe se văd înălțându-se două turnuri, ce impun atât prin înălțimea, cât și prin eleganța lor. Când am ajuns însă s'o vedem în întregime, am rămas uimiți de măreția acelei opere arhitectonice. După amiazi dl prof. Crăciunescu ne-a condus prin-

Urmează în Suplimentul Nr. 19. 1906 :

Atât sunt de concreșcute și nedespărțibile aceste două elemente ale ființei neamului nostru, încât nu veacuri, ci chiar milenii de împrejurări vitrege, nu au putut slăbi tăria lor.

Meritul, că aceste două momente nu numai n'au pierdut din intezitatea lor originală, ci — contopite în steaua strălucitoare a legii noastre românești — au condus neamul nostru cu deplină izbândă prin toate valurile furtunoase ale timpurilor trecute și peștru noi pline de vânturi neprielnice: este al bisericuțelor de lemn, cari cu smerenie își înalță modestele lor turle din vârful dealurilor și colinelor, unde le-a așezat evlavie părinților noștri.

Bărnelor lor simple, dar cioplite din dumbrăvile hrănite cu sângele străbunilor noștri, răpuși de nenumărații dușmani necreștini — au inspirat preoțimei slugitoare la altariul cel cuprind cuvinte pline de farmec, cu cari au dat poporului — îngenuchiat înaintea lui — pururea deplină mângăere în toate sbuciumările sale aproape bimilenare, legându-i inima de credința strămoșilor.

Vouă biserice de lemn, cari ni-ați mângăiat, ni-ați întărit, ni-ați fost scut și adăpost puternic al legii, al limbii și al celor mai scumpe tradiții strămoșești, vă aduc eu prin osul recunoștinței întregului neam în această zi de mare și epocal praznic, dorind, ca noua, pompoasă și monumentală catedrală, pe care — cu ajutorul cerului — astăzi am predat-o sfintei sale destinațiuni, nu numai să ofere același adăpost și scut puternic credincioșilor ei, ci să întrupeze în sine toată tăria miilor de biserici din întinsa noastră vladicie, căci atunci siguri putem fi, că glasul clopotelor ei va fi glasul duios al mamei, care va electriza, va încălzi și lega inimile tuturor fiilor ei și va susține pe vecie unitatea credinței românești.

La ziua epocală de azi, care a desăvârșit prin actul sfințirii catedralei faptele mărețe ale mitropolitului Andreiu și a pecetluit îndeosebi lucrările pentru reînvierea mitropoliei Balgradului, am fi simțit o mare bucurie în sufletul nostru, dacă am fi putut saluta între noi pe toți arhiepiscopii mitropoliei noastre ortodoxe române din patrie, adevăți și pe conlucrătorul marelui Andreiu, pe P. S. Sa episcopul Nicolae al Caransebeșului, rostind astfel din plină inimă: »Iată acum ce e bun, sau ce e frumos, fără numai să fie frații împreună«. Inșă venerabilul episcop al Caransebeșului, reținut de greutatea bătrănetelor, n'a putut fi de față în persoană, ci s'a reprezentat prin o deputație compusă din prevalorosi bătrâni. Deci cu atât mai mulțamitori trebuie să fim P. S. Sale episcopului Aradului, părintelui Ioan P. Papp, care prin participarea sa la praznicul

zilei de azi a mărit bucuria noastră și a poporului nostru.

Vă rog deci să închinăm un pahar în sănătatea P. S. Sale, dorindu-i să trăiască la mulți ani«.

Ultimul toastant oficios a fost dl Dr. *Liviu de Lemény*, care mănecând dela cuvintele celor ce au vorbit despre pace, constată, că poporul român a fost totdeauna pentru pace, n'a atacat, ci s'a apărat. Trecând apoi la altă serie de idei spune cum Românii au avut multe întruniri de însemnătate mare în orașul acesta, unde au fost totdeauna bine primiți din partea cercușilor conducătoare. Ridică paharul pentru reprezentantul acestui oraș, primarul *Drotleff*.

Se scoală acum P. S. Sa episcopul Aradului *Ioan I. Papp*, și răspunzând la toastul asesorului Dr. *Miron E. Cristea*, mulțamește Excelenței Sale Mitropolitului pentru că l-a învitat la această sărbătoare frumoasă. Mulțamește și toastantului Dr. *Cristea* pentru cuvintele de laudă aduse. Dar P. S. Să n'a venit la Sibii ca să-și audă vorbe de laudă, ci mănă de conștiința împlinirii datorinței sale. Dorește, ca virtuțile teologice, credința, dragoștea și nădejdea să fie sădite tot mai bine în poporul nostru, temelie biserice și a existenței noastre și ridică paharul *pentru popor!*

Mai vorbește primarul *Drotleff* (nemțește), mulțamind dlui *Lemény*, apoi deputatul Dr. *N. Șerban* pentru preoțime, și în urmă asesorul *Nicolae Ivan* pentru arhitecți cari au făcut planurile și au zidit catedrala (*Kommer, Nagy, Szallay, Schussnig*) apoi pentru împodobitorul catedralei, pictorul *Smigelschi*, iar la orele 5 și un sfert masa se ridică.

Protocol

despre ședințele Sinodului eparhial din die-
ceza gr.-or. română a Aradului, ținute în
sesiunea ordinară a anului 1906.

Ședința VI.

S'a ținut la 12/25 Aprilie 1906, orele 9 a

Președinte: P. S. Sa Părintele Episcop
cezan *Ioan I. Papp*.

Notar: Dr. *Aurel Cioban*.

Nr. 76. Se cetește protocolul ședinței
V-a și se verifică.

Nr. 77. Presidiul prezintă cerer
concediu a deputatului *Nicolau Zigre*,
întreaga sesiune sinodală —
se acordă.

Nr. 78. Urmând la ordinea zilei ședinței
comisiunii petiționare, aceasta prin referada
referentul

său *Dr. Cornel Ardelean*, propune, iar Sinodul decide:

Rugarea lui Vasile Blejan și George Serb, epitropi în Leș, pentru a se da bisericii un ajutor de 100 coroane.

se releagă la Consistorul din Oradea-mare.

Nr. 79. În urma cererii parohiei Petiș, pentru încuviințarea colectei în scopul zidirii bisericii

colecta se încuviințează.

Nr. 80. Petițiunea văduvei Lucreția Catone din Petigd pentru ajutor

se transpune la Consistorul din Arad pentru competență afacere.

Nr. 81. Cererea lui Florea Steici din Checheș, pentru a i-se da în arindă intravilanul fundațiunei T. Papp pe 12 ani, cu 18 coroane anual

se transpune Consistorului din Arad, spre competență rezolvare.

Nr. 82. Rugarea văduvei preotese Eufemia Taro născ. Dan din Ripa pentru ajutor

se transpune pentru competență afacere Consistorului din Oradea-mare.

Nr. 83. În urma cererii parohiei Mănerău pentru încuviințarea de colectă în și afară de patrie, în scopul zidirii unei biserici nouă,

colecta se încuviințează, dar numai în patrie.

Nr. 84. Rugarea parohiei Nimăești, pentru un ajutor de 800 coroane,

se trimite pentru competență afacere Consistorului din Oradea-mare.

Nr. 85. Rugarea parohiei Lorău, pentru încuviințarea colectei în scopul edificării bisericii se încuviințează.

Nr. 86. Rugarea învățătorului Ioan Popa din Săcal pentru ajutor —

se transpune pentru afacere competență Consistorului din Oradea-mare.

Nr. 87. Rugarea credincioșilor din Beciu-mic, pentru a li se încuviința colecta ani pentru zidirea bisericii

se acordă.

Nr. 88. Rugarea lui Alexandru Ardelean și din Macea, pentru destituirea preotului Rațiu,

se transpune Consistorului din Arad, pentru competență afacere.

Nr. 89. Rugarea învățătorului Eutimiu din Pădurani pentru ajutor

se transpune Consistorului din Arad, spre competență afacere.

Nr. 90. Rugarea învățătorului Vasile Sala din Vaslui-Bărești, pentru un ajutor de 200 cor.

se transpune Consistorului din Oradea-mare, spre competență afacere.

Nr. 91. La ordinea zilei urmează alegerea asesorilor consistoriali și anume: completarea numărului asesorilor consistoriali onorari în senatul strâns bisericesc dela Consistorul din Arad și alegerea asesorilor ordinari și onorari în senatul de școale și cel epitropesc dela ambele Consistoare din Arad și Oradea-mare.

Pentru scrutinarea acestor alegeri, prezidiul propune să se aleagă două comisiuni de scrutinare de câte trei membrii, și anume una pentru scrutinare alegerilor de asessori la Consistorul din Arad și alta pentru a celor din Oradea-mare.

iar Sinodul alege în comisiunea pentru scrutinare alegerilor la Consistorul din Arad pe: Gerasim Șeșter, protopop, Dr. Iosif Gall și Dr. Gavril Cosma; iar cea pentru scrutinare alegerilor la Consistorul din Oradea-mare pe: Dr. Ioan Trailescu, Mihail Veliciu și George Feier.

Nr. 92. Urmând actul alegerii, prezidiul dispune apel nominal, la care răspunde 42 deputați prezenți, dintre cari fiecare la rândul său pune câte o ședulă de votare în urnele pregătite spre acest scop.

După încheierea votării, numerându-se ședulele, se constată că numărul lor corespunde numărului votanților de 42, prin urmare pentru ca cineva să fie ales, trebuie să aibă cel puțin 22 de voturi.

După acestea, prezidiul predă urna cu ședulele date pentru membrii Consistorului din Arad comisiunei I., iar urna cu voturile date pentru Consistorul din Oradea-mare, comisiunei a II-a, apoi pentru îndeplinirea scrutării alegerilor suspendează ședința pe 30 minute.

Redeschizându-se ședința, comisiunea I. scrutătoare pentru alegerile dela Consistorul din Arad prin referentul său Dr. Iosif Gall constată rezultatul scrutării pe baza căreia, prezidiul declară de aleși:

Pentru Consistorul din Arad:

a) În senatul strâns bisericesc:

Asesori onorari:

Roman Ciorogariu	37	voturi
Cornel Lazar	37	"
Mihail Lucața	25	"

b) La senatul școlar:

Asesor referent:

Dr. George Ciuhandu	42	voturi
-------------------------------	----	--------

Asesori ordinari:

Traian Vațian	40	voturi
Traian Magier	40	"
Petru Biberia	40	"
Terentiu Oprean	32	"
Emanuil Ungurean	42	"
Pavel Rotariu	41	"
Aurel Petrovici	34	"

Dr. Aurel Cozma	27	voturi.
Vasile Goldiș	42	"
Ioan Russu Șirianu	36	"
Iosif Moldovan	33	"

c) *La senatul episcopesc:**Asesor referent:*

Gerasim Serb	42	voturi.
------------------------	----	---------

Asesori onorari:

Alexandru Crăciunescu	42	voturi.
Dimitrie Muscan	40	"
Cornel Ursuțiu	39	"
Fabritiu Manuilă	37	"
Dr. Nicolae Oncu	42	"
Demian Dragonescu	42	"
George Feier	42	"
Petru Truția	42	"
Sava Raicu	37	"
George Purcariu	28	"
Aurel Chelnicean	41	"

Comisiunea a II-a scrutinătoare pentru Coasistorul din Oradea-mare prin referentul său George Feier, arată rezultatul scrutinării, pe baza căruia presidiul declară de aleși:

*Pentru Consistorul din Oradea-mare:*a) *In senatul școlar:**Asesori onorari:*

Alexandru Muntean	39	voturi.
Ștefan Domocoș	39	"
Moise Popovici	39	"
Paul Gavrilette	28	"
Nicolae Zigre	39	"
Dr. Nicolae Popovici	39	"
Dr. Aurel Lazar	39	"
Ioan Pinter	39	"
Avram Igna	38	"

b) *In senatul episcopesc:**Asesori onorari:*

George Papp	35	voturi.
Mochiu Vancea	39	"
Vasilie Leucuția	39	"
Paul Fășie	39	"
Dr. Ioan Buna	39	"
Ioan Bibescu	39	"
Ioan Gliție	39	"
Demetrie Balogh	39	"
Petru Pantea	38	"

Se enunță totodată, că lista asesorilor aleși pentru senatul strâns bisericesc dela Consistorul din Arad să se prezinte P. S. Sale dlui Episcop diecezan Ioan I. Papp, pentru întărire canonică, conform §-lui 116, a-liniei a doua din Statutul Organic.

Nr. 93. Urmează la ordinea zilei referada comisiunii organizatoare referitor la propu-

nerea Consistorului din Oradea-mare pentru decretarea de vacant a protopiatului din Vașcău. Comisiunea, prin referentul său *Petru Truția*, propune, iar sinodul aduce următorul conclud:

Sinodul ridică din valoare concludul sinodal de sub Nr. 136/1885, referitor la împărțirea și administrarea în mod provisoriu a acelor 2 protoprezviterate Beiuș și Vașcău, și restituind starea legală a acestor două protopopiate, astfel, că comuna protoprezviterală centrală Beiuș se reîncorporează la protoprezviteratul Beiușului la care aparține de lege conform arondării din partea congresului național bisericesc, iar protopopul Vasile Papp are să-și ocupe protoprezbiteratul său — al Beiușului — pentru care a fost ales ca protopop și a primit singelia protoprezviterală: protopiatul Vașcăului se decretează de vacant și se avizează Consistorul din Oradea-mare să ia demersurile legale pentru administrarea și îndeplinirea acestui protopiat și să raporteze sinodului la proxima sesiune sinodală ordin.

Nr. 94. Urmează la ordinea zilei referada comisiunii epitropești, care prin referentul său *Nicolae Roxin* propune, iar sinodul stabilește bugetul Consistorului din Arad și al celui din Oradea-mare pe anul 1906, precum urmează:

Budgetul

Consistorului gr.-or. român din Arad pe anul 1906.

	A fost preliminar pe 1905	Sinodul învinteață pe 1906
A) Venite (acoperire)		
a) ordinare:		
Ajutor de stat pe 1906	17300—	17300—
Contribuirea 4 fileri de suflet curentă	14300—	14300—
Contribuirea 4 fileri de suflet din restanță	2000—	1500—
Taxa 1 cor. dela cununii 60% din venitul fondului bisericesc-clerical	1100—	1200—
60% din venitul fondului școlar și aucta	24818·32	25987·50
Cvota 10% spese de administrare din venitul curat al fondurilor și fundațiilor	3805·10	4186·44
Din pretensiunile vechi ale fond. general	18664·84	19081·82
Din venitul sesiilor reduce întru acoperirea parțială a retribuției protoprezviterilor	1500·38	1000·31
Spesele biroului sinodal dela deputați	10200—	10200—
Cvota 3/5 din venitul curat al fondului pentru promov. cult. religioase	200—	200—
Didactru teol.-pedagogic	1318·60	1354·93
Taxa de examen și întărire învăț	2000—	1500—
		1500—

	A fost preliminar pe 1905	Sinodul Incuviințează pe 1906		A fost preliminar pe 1905	Sinodul Incuviințează pe 1906
—b) extraordinare:			Salarele profesorilor pre-		
Ajutorul de stat pe 1905	—	17300	parandiali (unul 2600	9800	9800
întrat în 1906	—	—	cor.; 4 à 1800 cor.) .	—	—
Anticipațiune din ajutorul	—	—	Relut de cvartir acestora	1500	2500
de stat pe 1905 dată	—	—	Onorar prof. de igienă	—	—
consistor. din Oradea-	—	12000	și medic	1200	1200
mare în 1905	—	—	Onorar prof. de desemn	—	—
Arânda casei din strada	—	—	și caligrafie	200	200
Bathányi Nr. 2 pe 1	—	—	Salarul și vîptul învăț. la	—	—
Mai—31 Dec. 1906 .	—	800	școala de praxă	800	800
Ecvivalent restant din	—	—	Onorar prof. de economie	800	800
1904 dela 3 fonduri	955.76	—	Susținerea alumneelor .	2500	2500
	98163	129411	Deficitul susținerii alum-	—	—
	—	—	neelor în 1904	815	—
B) Spese.			Recvizite de învățămînt	—	—
I. Senatul bisericesc.			la seminar	500	300
a) Spese ordinare:			Recvizite de scris și spese	—	—
Salarul asesorului ordinar	2400	2400	direcționale	200	200
Adaus personal acestuia	600	600	Recvizite de învățămînt	—	—
Relut de cvartir „	500	500	în economie	150	150
Salarul și 5 cvinvenale	—	—	Încălzitul și luminatul la	—	—
profesorului-director al	—	—	inst. sem.	450	450
institutului ped.-teol.	2800	2800	Catichetilor	4600	4600
Retribuțiune direcțională	—	—	b) Spese extraordinare:		
acestuia	400	400	Diurne și spese de esmis.	—	—
Salarele alor 2 profesori	—	—	și inspecțiune	1000	2000
de teologie à 1800 cor.	3600	3600	Ajutor școalei de fete .	2000	—
Relut de cvartir la trei	—	—	Deficitul școalei de fete	—	—
profesori de teologie	1500	1500	din 1904	450	—
Onorar propunătorului de	—	—	Ajutoare culturale . . .	2000	2000
cant și muzică	1600	1600	Spese neprevăzute . . .	400	400
Relut de cvartir acestuia	—	400		30265	30800
Salarul profesorului su-	—	—	III. Senatul episcopesc.		
plent la teol.	800	800	a) Spese ordinare:		
Contribuire la budgetul	—	—	Salarul asesorului ordinar	2400	2400
mitropolitan	300	300	Relut de cvartir acestuia	500	500
Știpendii pentru teologi	2400	2400	Salarul secretarului cons.	2400	2400
Ajutoare de caritate . .	300	300	Adaus personal acestuia	800	800
Retribuția protoprezvite-	—	—	Relut de cvartir acestuia	500	500
rilor (11) din district.	—	—	Salarul controlorului con-	—	—
Consistorului arădan	11000	11000	tabil	2000	2000
Retribuțiunea alor 6 pro-	—	—	Relut de cvartir acestuia	500	500
toprezviteri din district.	—	—	Salarul cassarului con-	—	—
Consistorului orădan	6000	6000	sistorial	2400	2400
b) Spese extraordinare:			Relut de cvartir acestuia	500	500
Diurne și spese de emi-	—	—	Salarul referentului aju-	—	—
siuni	400	800	tător	1600	1600
Spese neprevăzute . . .	800	400	Relut de cvartir acestuia	—	400
Știpendii din 1904, ri-	—	—	Salarul unui adjunct-	—	—
dicat în 1905	2400	—	contabil	1600	1200
	37800	35800	Onorar fiscului consis-	—	—
	—	—	torial	1600	1600
II. Senatul școlar.			Onorar exactorului . . .	800	800
a) Spese ordinare:			Salarul arhivarului . . .	1200	1200
Salarul asesorului ordinar	2400	2400	Salarul protocolistului .	—	1000
Relut de cvartir acestuia	500	500			

Supliment la „Biserica și Școala” Nr. 19.

trinsa explicându-ne unele lucruri. E zidită în stil bizantin, după modelul bisericii S-ftei Sofiei din Constantinopol, pe locul fostei biserici parohiale din Sibiu- cetate. Materialul solid din care e clădită, cărămidă roșie și albă formează verste, ce se schimbă alternativ. În front sunt două turnuri înalte de 37 m. Mai îndărăt cupola înaltă de 26 m. încunjurată de patru turnulețe. Între cele două turnuri mari e intrarea principală, deasupra căreia într'un mare semicerc sunt așezate în email chipurile Mântuitorului și celor patru evangheliști. După ce suim vre-o câteva trepte lungi, ajungem la ușa principală, de laturile căreia sunt două plăci de marmoră neagră, în care sunt săpate numele bărbaților, cari au jucat un rol mai însemnat în istoricul zidirii acestui sfânt monument.

În jur mai sunt 7 intrări laterale. Coperișul e din tînchea de fier și în întreagă zidirea nu e nici o bucătică de lemn.

În întreaga ei splendoare ni se prezintă pe dinlăuntru. Chipurile pictate pe cupolă de prof. Smigels hi par'că sunt vii. De bărbați competenți s'a declarat mai puțin succasă pictura iconostasului, făcută de francezul Coulein. Foarte frumos e sculptat iconostasul în lemn de teiu aurit de cătră firma E. Babie, București. Stranele, amvonul, scaunele sunt sculptate cu adevărată artă de măestrul din loc Pătruț. Ceeace te surprinde e și faptul, că toate ornamentele de pictură și de sculptură sunt din ornamentația română, după „Albumul artistic” Așa, că Catedrala din Sibiu e nu numai o casă Dumnezeiască, ci și o casă românească. În cât e despre pictură, se exprimă astfel marele învățat d. Iorga într'un număr al „Sămănătorului”: „pictura lui Smigelschi va forma gloria timpului, în care a trăit”. Un lucru, care o înalță e și iluminarea electrică, apoi încălzirea în timp de iarnă. În cele două turnuri sunt 4 clopote, într'unul 1, cel mai mare și în celalalt 3.

E zidită de arhiteciul Szalay, care e din Arad. Peatra fundamentală s'a pus în 5/18 August 190 și a decurs edificarea până în 1904.

A costat 770,000 coroane. Baza fondului pentru edificare a fost pus de Arhiepiscopul și Mitropolitul Andreiu baron de Șaguna, prin un apel făcut la anul 1857, 1 Decembrie.

După ce am văzut cu deamănuntul biserica, am căutat să cercetăm și alte părți ale acestui cuib sășesc, unde Românii se întăresc văzând cu ochii. Am cercetat „Dumbrava”, parcul Sibiului. Acesta impune prin extensiunea lui, prin marea variație și prin îngrijirea scrupuloasă. Am văzut *vila mitropolitană și muzeul Asociațiunii*.

Seara am fost la priveghiere în biserica din suburbii Iosefin.

Cu ziua de mâine, Duminecă se începe actul sfințirii, precum și celelalte festivități aranjate cu această ocaziune.

Duminecă, 30 Aprilie v. (13 Mai n.)

La orele 7 $\frac{1}{2}$ dimineata o mulțime de popor și cler se intrunește la reședința arhiepiscopicească, iar la 8 ore procesiunea se pune în mișcare pe drumul asfurnut cu iarbă verde spre biserică. Actul sfințirii se începe. Au pontificat I. P. S. Mitropolitul *Ioan Metianu*, P. S. Episcopul *Ioan I. Papp*, P. C. Sa *Vasilie Mangra*, P. C. Sa *Augustin Hamzea*, precum și alți mulți înalți dignitari ai bisericii ortodoxe. Mulțimea umple străzile, biserica iluminată splendid abia mai cuprinde în sine poporul de lume, ce din depărtări a alergat la această sărbătoare națională. În decursul actului sfințirii a

cântat corul seminarului condus de prof. D. Cunțan, iar la liturgie corul mixt bisericesc (120 persoane) sub conducerea dlui T. Popoviciu.

La 2 ore a fost banchetul festiv.

La 4 ore „reprezentăție teatrală”, s'a predat „Năpasta” lui Caragiale și „Lăutarul din Cremona” cu concursul binevoitor al artiștilor dramatici din București: Z. Bărsan și Popea.

La 7 ore seara conduct cu torțe. Cât s'a însărat străzile iar se umplu. Seminaristii precum și alți studenți din loc cu torțe și lampioane de diferite culori formează un lung șir. În frunte merge corul (din vre-o 200 de membri) și muzica militară.

Făcând un încunjiur pe strada Cisnădiei convoiul se oprește înaintea reședinței arhiepiscopicești. Corul acompaniat de muzica militară întonează o serenadă.

La 8 $\frac{1}{2}$ seara „Reuniunea sodalilor români din Sibiu” aranjază o o convenire socială împreună cu cântări, declamațiuni și joc în sala restaurantului „Gesellschaftshaus”.

Luni 1/14 Mai.

La orele 11 a. m. „Societatea de lectură a elevilor din Seminarul Andreian” dă un Matineu în sala festivă a Muzeului național.

Atât punctele de orchestră, punctele de cor, declamațiile, cât și disertația clericului Duma (cunoscutul Paltin) au fost vii aplaudate din partea publicului numărös.

Când la declamarea poeziei „Oltul” de Octavian Goga, publicul a izbucnit în aplauze furtunoase, chemându-l pe scenă până ce simpatice și genialul poet a fost ridicat pe mâni și văzut de toți.

La fine ni-se anunță, că savantul d. N. Iorga va ținea o conferință „despre limba și literatura română” tot în această sală după amiază la orele 4.

Încă de timpuriu spațioasa sală a teatrului începe a se umplea. La orele 4 toate locurile sunt ocupate. Jos în sală, sus în galerie, nu mai poți străbate. Și o nerăbdare se putea ceti pe fețele tuturor. Cu o întârziere de vre-o câteva minute cortina cade, peste vre-o câteva momente ridicându-se din nou, rămânând în fața publicului marele învățat a Românilor, e salutat de o salvă de aplauze. Mai liniștindu-se publicul conferințiarul începe. Toți ascultă cu încordare, din când în când este întrerupt de ovații. Începe cu întemeierea catedralei din punct de vedere istoric — cultural, însemnătatea ei pentru răspândirea religiozității, culturai precum și sentimentelor naționale. „Numai prin muncă se poate susține un neam” „Să nu cerșim, ci să muncim”. Să nu ciugărim limba și să nu o pângărim prin cuvinte străine. Cam în jurul acestor puncte decurge conferința. De altcum s'a stenografat și o s'o avem în întregime.

Oratorul într'atâta a captivat sufletele, încât am văzut lacrimi în ochii tinerimii noastre. La fine tinerimea entuziasmata și încălzită la focul iubirii de neam, l'a ridicat în brațe.

La 1 $\frac{1}{2}$ la 7 ne-am imprăștiat, ducând cu noi nouă puteri de viață pentru a le aplica în lupta pentru idealul nostru, al tuturor.

Seara concert aranjat de „Asociațiunea femeilor Române”

Cu aceasta s'a încheiat ciclul sărbătorilor din Sibiu.

În cealaltă zi ne-am re'tors cu toți acasă, purtând încă pentru multă vreme impresiile primite în cele trei zile de sărbări naționale.

Tr. M. Jun.

CRONICA.

Aviz candidaților de învățători. Atragem atențiunea acelorora pe cari îi privește, că examenele private la institutul nostru pedagogic se vor ținea la 19 Mai (1 Iunie) cu toate cursurile, iar examenele de cvalificație, anume cele scripturistice se vor începe în 25 Mai (7 Iunie). După combinațiile de până acum, dacă nu va interveni o pedecă, cursul de vară se va începe în 8/21 Iunie, prin urmare toți participanții la acel curs trebuie să se prezenteze în 7/20 Iunie la Direcțiunea institutului.

Inovațiune. La stabilimentul Tipografiei diecezane (fosta casă a răposatului Episcop Iosif Goldiș), s'a făcut o importantă inovațiune, introducându-se motor cu gaz, pentru mașina tipografică, de calibru modern, cea mai mare în Arad. Toate trei mașinile tipografiei sunt puse în mișcare prin gaz.

Despre punctualitatea și corectitatea administrației noastre, care are de astădată la dispoziție o astfel de instalațiune tipografică, credem că nu este de lipsă să insistăm a spune, că și până acum a satisfăcut pe deplin tututurilor cererilor și așteptărilor publicului.

Daruri de examen. Învățătorul Iuliu Groșorean din Gașa a scos de curând, de sub tipar „Dialoge” și o serie de „scrieri pentru popor”. Stilul lor ușor și conținutul instructiv și edificător, precum și împrejurarea că chestiunile alinse în aceste broșuri se repoartă la actualitatea vieții poporului nostru: *ne îndeamnă să le recomandăm atențiunei P. O. D. protoprezviteri-inspectori școlari, organelor parohiale și învățătorimeii pentru a le comanda și dintribui între elevii buni ca daruri de examene.*

Aceste broșure pot fi cetite adecă cu folos și de elevii școlii populare, și nu numai de popor, pentru care sunt de altfel scrise.

Din „Scrieri pentru popor” au apărut până acum șapte numere à 20 fil., plus 10 fil. porto; iar din „Dialoge” un exemplar face 60 fil. plus 10 fil. porto și se pot comanda la Administrațiunea tipografiei diecezane din Arad. *Redacțiunea.*

Cununie. Dl. Dimitrie Simea, învățător dirigent în Comlăuș, își va serba cununia în 14/27 Mai a. c. cu D-șoara Rozalia Papp din Arad. Felicitările noastre.

Himen. Cornelia Selăgian și Victor Fildan, încredințați Mai 1906, Talpoș, Beiuș.

Aviz. Pentru orientarea Onor. Public român din Regatul ungar, imi iau voie a aduce la cunoștință, că Expozițiunea generală română din București se va inaugura în mod oficial la 14/27 Mai și va rămânea deschisă până la sfârșitul lunii Octomvrie a. c.

Obiectele ce le-am primit până acum în scopul de a le expune în Pavilionul etnografic al Românilor din Ungaria, au fost expedate la București și se vor așeza în Pavilion până la ziua inaugurării Aceei expozițiuni de aici din țeară, și ar dori să mai trimită obiecte pentru expozițiunea noastră, sunt rugați a le

adresă direct la „Comisariatul Expozițiunii Generale în București, Gara Flaret” cu asemnarea: „pentru Pavilionul etnografic al Românilor din Regatul ungar”.

Coletele ce se vor expeda sub această adresă, vor fi scutite de vamă. Cheltuielile de transport privesc pe trimitători. Expedițiunii nefracate se vor refuza.

Inaugurarea la 14/27 Mai a. c. va fi mai mult terminată și se deschide abia în luna Iunie st. v. Din această cauză se recomandă Publicului român din țeară, care dorește a vizita Expozițiunea, să amâne plecarea la București până la un termin mai îndepărtat, și anume, cu conziderare la căldura mare ce domnește în România în lunile de vară, până la August sau Septemvrie a. c., când vor fi terminate toate stabilimentele Expozițiunii; se vor aranja cele mai splendide spectacole și se va aduna lumea mai aleasă.

Vizitatorii Expozițiunii cari vor p'eca din Ungaria la București, vor beneficia pe Căile ferate române de o reducere de 30—50%. Indatăce vor fi terminate petracările ce decurg de prezent între Comisariatul general al Expozițiunii și între Direcțiunea Căilor ferate și al căror rezultat îl vom aduce la cunoștință publică în organele presei noastre, — se vor libera din parte-mi Certificat de călătorie, în virtutea cărora vizitatorii Expozițiunii vor beneficia de reducerea ce o va admite Direcțiunea Căilor ferate. Prenotări pentru aceste Certificate se vor adresa la Administrația „Revistei Economice” în Sibiu. Taxa de prenotare este 20 fileri (în mărci postale de persoană. Certificatele se vor trimite franco la adresele prenotate.

Trecerea frontierei române și reîntoarcerea în Ungaria se va putea face în timpul dela 1/14 Mai până la 1/14 Noemvrie a. c. fără pașaport. Autoritățile ungare însă pretind dela supușii ungari la ieșirea acestora din țară un certificat de trecere. Asemenea certificat liberează vicecomiții tuturor comitatelor dela frontieră. Locurile competente au intervenit în scopul de a delătura și această piedecă și de a exoperă și trecerea liberă a vizitatorilor Expozițiunii. În caz dacă această intervențiune va avea rezultatul dorit, nu voi întârzia a-l aduce la cunoștința publicului nostru.

Atât în vederea terminării mai târzie a instalațiunilor Expozițiunii, precum și cu conziderare la înlesnirile ce se vor face mai încolo cu privire la reducerea prețului билетelor de călătorie și la trecerea frontierei fără pașaport, recomand publicului nostru din nou, să amâne vizitarea Expozițiunii pentru un timp mai îndepărtat, — întrucât va fi posibil pentru lunile August și Septemvrie a. c. Delegatul Comisariatului General: *Dr. C. Diaconovich.*

Cronică bibliografică.

Cultura Română (Iași) III. 6. cuprinde: Nevoia, neajunsurile și corectivul reformelor școlare dese, de I. Găvănescul. — Comisii de anchetă școlară, discurs de min. M. Vlădescu. — În ce stă vitalitatea universității germane (Estras din vol. III. Ist. ped.) de I. Găvănescul. Reproducem din acest articol: „Dacă nu s'ar fi predat în Halle dreptul statului așa cum nu se obișnuia în Germania înainte vreme, Brandenburgul nu și-ar fi scuturat așa de ușor, în câți-va ani, vechea lui dependență de Austria, în cât să devină un stat propriu și de sine stătător. Ceea-ce se predă despre astfel de lucruri la universitate, se prinde negreșit la început numai între studenți; dar drept, într'o viață de om, devine convingerea generală a poporului; orășanul și

țaranul cred ce spune predicatorul, dar predicatorul crede în chestia dreptului statului, ce aude dela juristii statului său... Acest citat ne reamintește, prin asociație de idei, propunerea dlui N. Iorga din București, despre „internatul pentru Ardeleni“... Există o analogie în evoluția popoarelor vrednice de o viață proprie! — Alte articole Școala primară (Ce să se învețe?) de C. V. Praja. — Limba noastră, de Th. D. Speranță. — Incertitudinile în concepția modernă a învățământului secundar, de N. Em. Teohari. — Congresul didactic al profesorilor de științele fizico-chemice din țară (comunicări) D. Cădere. — Asupra învățământului în cursul secundar (O întimpinare). — Ecouri diverse și o recenziune.

Muza Română, nr.-ul 3. (Mai) cuprinde: Unele reflexiuni asupra studiului d-lui dr. Hugo Gaisser, *irmoasele de Paști*, în oficiul grec. de B. Anastasescu. Este un articol foarte interesant, care nu se sfârșește în acest număr și ar trebui să atragă atenția irmologilor noștri bisericești. — Știri muzicale. — *Partea muzicală*: „Marșul jurnaliștilor“ pe 4 mâni, de I. Mureșianu. — Hora Carmen, de I. Mureșianu. — Ce vrei? polca franceză de I. M. — Făi și Măi! cor bărbătesc, arangeat de B. Anastasescu. — „Numai una“, melodie din România, poezie de G. Coșbuc, cor bărbătesc, aranjat de I. Crișan. (Abonamentul: pe an 16 cor. pe 1/2 an 8 cor. Apare în fiecare lună în Blaj).

„Luceafărul“ V. 8. Sufletul (poezie) de O. Goga. — Paznicii, de G. Stoica. — Idilă, de G. I. Ionescu. — În pribegie (pozie) I. Borcia. — Pinteza viteazul (sfârșit). — Cronica, în care e și o dare de seamă asupra cărții „*Predici sau învățături*“ de P. Maior (ed. Dăianu). — Coperta: Cusături românești cu arnici alb-negru-albastru-verde. — Clișee: La tăiat de lemne Românași; Paștile la Brașov (în pădure).

Nelușa nr. 6—7. (Apare în editura „Luceafărului“) cu un bogat cuprins plin de spirit și humor.

Viața Literară 18. Apostolomania, de Il. Chendi. — Prologul din „Faust“ de Goethe, traducere de I. Gorun (Al. Hodos), despre care a zis d-l Dr. Sextil Pușcariu, că are umeri destul de lați pentru a putea purta până și pe genialul Goethe, — și n'a greșit, după părerea noastră. — Rindunel (schiță) de Ion Bărseanul. — Valeriei, de Cincinat Pavelescu — Expoziția tinerimei artistice (Steriade, Stoenescu, Aricescu, Baltazar, Grant) V. Cioflec. — Mă simt străin (poezie) C. Ardeleanu. — Copil schimbat, G. Stoica. — Dări de seamă. — Moartea lui April, de I. U. Soreanu. — Cronica muzicală („Carmen“ și Expoziția). — De ce? Aurelia din Comarnic. — Cum iubește o fată, de V. Pop. — Lor... C. Mironescu. — Povestea lui Sf. Gheorghe (Din popor) P. Tudor. — Informațiuni literare, Bibliografie.

Sămănătorul 18: N. Iorga, Romanul istoric și d. Slavici (Din incidentul apariției vol. 2. „Din Bătrâni“: Manea). — X. Cugetări — D. Nanu, Nici șaptele (poezie). — G. Bogdan-Duică, Un sonet de Gheorghe Chițu. — Natalia Iosif, Mater Dolorosa (poezie de Carmen Sylva). — I. Boteni, Vacanța Paștelui. — I. U. Soricu; Pe mare (poezie). — Ion Bărseanul, Iani Mitropol (schiță). — N. Iorga, Cronică. — Gravuri: Vederea Iașilor din Iulie 1837; Copii eșind dela școală, în Orșova, 8 Iulie 1847 (după Raffet).

Agricultura modernă, e o revistă lunară a crescătorilor de albine și apare sub direcția d-lui R. Begnescu în București Str. Clemenței 3. (Abonament anual 10 lei). Au apărut până acum 4 numere, cuprinzând material prețios, instrucțiuni și informațiuni, relative la economie peste tot și în special pentru agricultură.

Răvașul (din Cluj) nr. 18—19, vorbind despre valoroasa lucrare a d-lui Al. I. Lăpădatu, despre „Strehaia“, ca scaun episcopesc și al băniei (de care am vorbit și noi la locul acesta) reflectează: „O astfel de monografie ni-ar trebui nouă asupra (sic!) Feleacului. Pentru-că ori ce s'ar zice (în atenția d-lui Dr. Bunea! N. R.), episcopia Feleacului a existat; numele alor (!) 3 episcopi se cunosc, tradiția lor s'a păstrat și e imprimată și în numirea topografică. Este un loc de-î zic „la răchițele vlădicii“.

Concurs.

Pentru îndeplinirea parohiei vacante din **Almaș**, se escrie de nou concurs, cu termen de **30 zile** dela prima publicare în foaia „Biserica și Școala“.

Venitele sunt: 1. Usufructul unui intravilan, și a 23 jugh. cat. pământ extravilan. 2. Birul preoțesc (dela 1 casă una măs. cucuruz sfărmat, ear unde sunt 2 case pe un intravilan, câte 1/2 măsură). 3. Ștolele îndatinate, anume dela înmormântări mici (1—7 ani) câte 2 cor. 40 fil., prohodul mare dela cei săraci câte 6 cor., dela cei mai în stare 10 cor., iar cu liturgie și cu stâlpi 16 cor., pentru botez 1 cor., 20 fil., dela cununii 6 cor., cu extrase cu tot, pentru extrase private 3 cor. 4. Intregirea dela stat, conform evalificațiunei celui ales.

De cvartir se va îngriji alesul și tot acela va suportă toate dările publice, după sesia sa.

Se notează, că birul, pentru 123 n-ri de case, se solvește din fondul de bucate, ear restul se încassează dela credincioșii din parohie.

Birul și toate venitele ștolare după servicii se vor împărți, din întreaga comună, cu preotul actual, având și serviciul în — și afară de biserică a se săvârși prin ambii preoți în întreaga comună, alternative după rândul săptămânei.

Reflectanții sunt poftiți ca recursurile lor ajustate conform Regulamentului pentru parohii, adresate comitetului parohial, să le substearnă în termenul indicat la oficiul protoprezviteral gr. or. rom. din Buttyin com. Arad, având a se prezentă în careva Duminecă ori sârbăloare în s. biserică, spre a-și arăta desteritatea în oratorie și în cele rituale.

Un ședința comitetului parohial din Almaș, ținută la 23 Aprilie v. 6 Mai n. 1906.

Alexandru Nica
par. preș. com. par.

Ioan Iancin
inv. not. com. par.

În conțelegere cu: Ioan Georgia protoprezviter gr. or.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea posturilor îmbinate de paroh și învățător în **Ștețoc**, prin aceasta se escrie concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în foaia „Biserica și Școala“.

Venitele sunt: 1. Birul preoțesc și flecare număr de casă 2 cor., iar dela jeleri luna de tot circa 218 cor. 2. 4 jughere pământ arăta 30 Ștolele uzate, circa 180 cor. 4. Intregirea dela stat 790 cor. 70 fil., respective 1790 cor. pe care

5) învățătoresți: 1. Salar în bani ga ne însumă 2. 2 jughere pământ arător și venitul după însa. 3. 10 Stângeni de lemne, aduște și durere, care se va încălzi și școala. 4. Pentru conferințe câte 10 cor. 5. Pentru tăia noastre mitrocor. 6. Ajutor dela Ven. Consistor 100 lungi și grele cu 3 odai și grădina școalei sădită.

Doritorii de a ocupa acest post sunt poftiți ca recursurile lor ajustate conform lit. c. a. §-lui 15 din Regulamentul pentru parohii, precum și documentele referitoare la calificarea învățătoarească și adresate comitetului parohial din Ghioroc, să le trimită Oficiului ppopesc din M. Radna, iar dânsii cu stricta observare a dispozițiilor §-lui 18 din citatul Regulament să se prezinte în s. biserică din Ghioroc spre a-și arăta desteritatea în cele rituale.

Ghioroc, la 3/16 Mai 1906.

Comitetul parohial

În conțelegere cu: *Procopie Givulescu* protoprezviter.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea parohiei a II-a din **Bârșa**, devenită vacantă prin strămutare, amăsurat dispoziției Ven. Consistor de sub Nr. 21/906, se escrie concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în foaia „Biserica și Școala”.

Venitele sunt: usufructul a lor 32 jugh. pământ extravilan, jumătate din birul și stolele îndatinat din întreaga comună bisericască, întregirea venitelor dela stat (congrua) după calificarea celui ales. Casă parohială nu este, dările le va suportă cel ales, carele va fi îndatorat a catehiza, fără altă remunerație dela parohie, în școlile din parohie. Serviciul divin, precum și toate funcțiunile în și afară de biserică, se vor săvârși alternativ cu actualul preot, după rândul săptămânei. Parohia e de cl. III-a.

Reflectanții sunt poftiți, ca recursurile ajustate conform Regulamentului, adresate concernentului comitet parohial, să le subștearnă la oficiul ppopesc gr. or. rom. din Butyîn (com. Arad), având a se prezenta în careva Duminecă ori sârbătoare în s. biserică spre a-și arăta desteritatea în cântări și oratorie.

Din ședința comitetului parohial ținută în Bârșa, la 20 Aprilie (3 Mai) 1906.

Ioan Popovici
preș. com. par.

Terentie Popa
not. com. par.

În conțelegere cu: *Ioan Georgia* protoprezviter gr. or.

—□—

2—3

Pentru vacantul post de paroh din **Lăpușnic** tractul Belințului, se escrie concurs cu termen de **30 de zile** dela prima publicare în organul diecezan „Biserica și Școala”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:
1. Venitul sesiunii parohiale constatatoare din 32 ju-

gare; 2. întregirea dela stat, după calificarea viitorului preot; 3. Dela fiecare număr de casă, o spene cucuruz sau o coroană; 4. stola uzuată dela înmormântări și 5. usufructul plațului parohial.

Reflectanții la acest post sunt poftiți a se prezenta într-o Duminecă sau într-o sârbătoare în sf. biserică din Lăpușnic, spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipic, eventual în oratorie și în celebrarea oficiului Dumnezeesc.

Concursele instruate conform Statutului-Organic și Regulamentului pentru parohii, au să le aștearnă comitetului parohial, pe calea oficiului protepresbiteral gr.-or. rom. din Belinț (Bélincz, Temes-megye), în termenul fixat mai sus.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu mine: *Gerasim Sârb*, protoprezbiter.

—□—

2—3

Pentru îndeplinirea parohiei de cl. III-a **Veherd** protoprezviteratul Orăzi-mari, se escrie concurs cu termen de alegere pe **22 Mai (4 Iunie)** 1906.

Emolumentele sunt: 1. Casă parohială cu supraedificatele și intravilan. 2. Pământul parohial 9 jugh. catast. și 641□. 3. Competința de pășunat pentru 3 vite. 4. Competința de clasă 32 cor. 5. Competința de bir 12 cubulegrâu de pâine și 7 cubule orz. 6. Venitele stolare usuat. 7. Întregirea venitelor dela stat, după calificarea alegândului 388 cor. 40 fil., sau 1188 cor. 40 fil.

Contribuțiunea erarială după pământul parohial o solvește comuna bisericască. Alegândul preot, are să catehizeze la școala cotidiană și de repetiție din parohie, fără privire la caracterul aceleia și fără a aștepta vre-o remunerație dela comuna bisericască ori dela dieceză.

Recurenții sunt poftiți ca recursurile instruite cu documentele recerute, adresate comitetului parohial din Veherd, să le aștearnă oficiului protoprezviteral în Oradea-mare, până în 18/31 Maiu 1906, având a se prezenta în s. biserică din Veherd, spre a-și arăta desteritatea în cele rituale și în oratorei.

Comitetul parohial

În conțelegere cu: *Toma Păcala* protoprezviter gr. or.

—□—

3—3

„Janus

„institut de asigurare mutuală pe viață în Viena

s'a fondat în anul 1839, din partea unui grup de bărbați nobili,
este cel mai vechiu „Institut mutual de asigurare pe viață”

pentru Austro-Ungaria.

Se bazează pe legile mutualității în puterea cărora accidentul capitalului anual trece în favorul celui asigurat.

Premii eftine. Condiții de asigurare favorabile.

Imprescriptibilitatea polițelor după 3 ani. Plătirea în caz de duie și sinucidere după 5 ani.

Asigurare gratuită pentru caz de războiu. — Fără timbru de poliță și taxă de stat — Plătire la moment.

Starea de asigurare 111.000.000 cor. | Averele institutului 31.000.000 cor.

Sumele de asigurare plătite până acum 56.000.000 cor.

Informațiuni îndatoritoare dă:

Agentura generală pentru Ungaria de sud în Timișoara-Fabric.

Lerchengasse Nr. 17. (N-rul Telefonului: 422).

(16)

Obiecte de a le expune în Ungaria. așeză în Pavilionul editurapografiei diecesane din Arad — Redactor responsabil: **Roman R. Ciorogariu.**